

Maramureșeni la înmormântarea lui Constantin Noica, Păltiniș

CĂNTAREA MORȚILOR

Manuscrisul este încă în lucru. Datarea lui poate fi asociată cu mss. de la Șișești: sec. al XVIII-lea. O însemnare din 1862, foarte nouă față de mss., îl numește pe proprietar: Tămaș Ștefan din Cetățele. Un scris mai puțin format, dar atestând circulația, prin anii mijlocului de secol al XIX-lea. MSS. dovedește respectarea unor canoane, stabilite de-a lungul anilor și păstrate până în zilele noastre (Vz.. MSS. Șimon Grad, în nr. 1, 2001, transcriere cu caractere latine în anii 1894/1895). Se impune o cercetare aprofundată pentru datarea lui precum și reliefarea valorii fondului lexical.

ȘTEFAN MARIS

Acum ceasul mi(-)au venit
 Și lumea am părăsit
Acum toate părăsesc
 Și în dată mă arăduesc
De la voi mă desparte
 Și mă duc cale departe
Iată mă duc cale lungă
 N(-)am pre mine să mă ajungă
O dară cum mă voi duce
 De la tine lume dulce
O cum mă voi depărta
 Sîngur pre calea aceasta
Sîngur fără de soție
 Pre acea cale pustie
Nici odată n(-)am umblat
 Nici piciorul n(-)au călcat
Întru acea cale streină
 Unde nuștiu ceva milă
 Și cine au umblat
 De acolo n(-)au mai înturnat
Să spue să vestească
 Pre unde om să călătorească
O cum mă voi depărta

Dacă vrei,
Poți.

Soț de dragostea ta
 O cum mă voi arădai
 Pre cale mă voi porni
Într(-)a cea srăinătate
 Unde n(-)am nici o parte
 Nici de strein nici de frate
 Pre acea cale departe
N(-)am cunoștință nici milă
 Știu că toți mi(-)or face silă
Mă rog dară tuturor
 Micilor și marilor
La femei și la bărbați
 Câți aci vă aflați
Toți în genunchi să stați
 Lui Dumnezeu să vă rugați
Rugați(-)vă Precistii
 Ca milostivii maicilor
Rugați(-)vă Sfinților
 Ca să(-)m fie întrajutor
 Și să li să facă milă
 Să mă izbăvească de silă
 Și mai întâi mă rog
 Cu lacrimi de foc

C-aşa-i rândul pe pământ.

Iartă-mă, că io te iert,
Că io astăzi de-aici plec
Că mi-i musai a pleca
Când i în prag iarna.

Mângâie-te, tu, mereu,
Supărată te las eu,
Io îți doresc numai bine
Cât vei trăi tu pe lume.

Veniți și voi, frații mei,
Să mă despart și de voi
Că noi nouă frați am fost
și numai trei ați rămas.
Eu vă rog, dacă-ți putea,
S-ajutați soția mea
Că a rămas văduvă
și i-i tare grea lumea.

Și de cumva v-am greșit
Mă iertați la despărțit
Că supărat mă duc eu -
Să vă ajutați mereu.

Io vă doresc numai bine,
Să trăiți și fără mine,
Acum, când mă despărțesc,
Tot binele vi-l doresc.

Voi, nepoți și străniepoate,
Vă rog să veniți cu toți
Și să stați lângă sălaș
Că io mă duc și vă las.

Iertați-mă, că vă iert,
Dintre voi eu astăzi plec,
Că nu-i om care trăiește
și la nime nu greșește.

Voi cu toți să fiți cu minte
Cât veți trăi înainte,
Vă las, dragii mei, cu bine
și să trăiți fără mine.

Veniți și voi, veri și vere,
și cele neamuri a mele,
Sfoieci, cumnați și cumnate,
De aici și alte sate.

Io vă rog să mă-nsoțiți
Până mă bagă-n mormânt,
De v-am greșit, mă iertați
Că io mă duc și vă las.

Veniți și voi, prietenii mei,
Care am muncit cu voi,
Veniți cu toți să vorbim
Că pe veci ne despărțim.

Io la toți vă mulțumesc
Care la mine-ați venit
La ultima despărțire,

Dorindu-vă la toți bine,
Bine trăiți cu fieșcine.

Și voi, dragilor vecini,
Tinerilor și bătrâni,
Dintre voi eu astăzi plec,
Iertați-mă, că vă iert.

Eu rog adunarea toată
Să mă petreacă la groapă
Și la toți dimpreună
Vă zic: Sănătate bună!

A sosit ceasul de mers,
Pe toți să vă părăsesc.
Eu vă zic: La revedere!
Ne-am vedea la Înviere.

Colinde

Notă: Am preferat prezentarea pe colecții, nu tematică așa cum am procedat în numerele anterioare. Ni s-a părut mai relevantă în ceea ce privește zonele/localitățile de unde au fost culese. Însă, în primul rând, am dorit să evidențiem osteneala celor care s-au aplecat cu drag și pertinență asupra tradițiilor. În context tematic, regăsirea informației este mai ostenitoare, această lucrare rămânând în seama celor care, prin înditrirea și entuziasmul domniilor lor, vor alcătui un "corpus" al acestora.

Colecția VASILE APAN

Colinde din Vadu Izei

2219

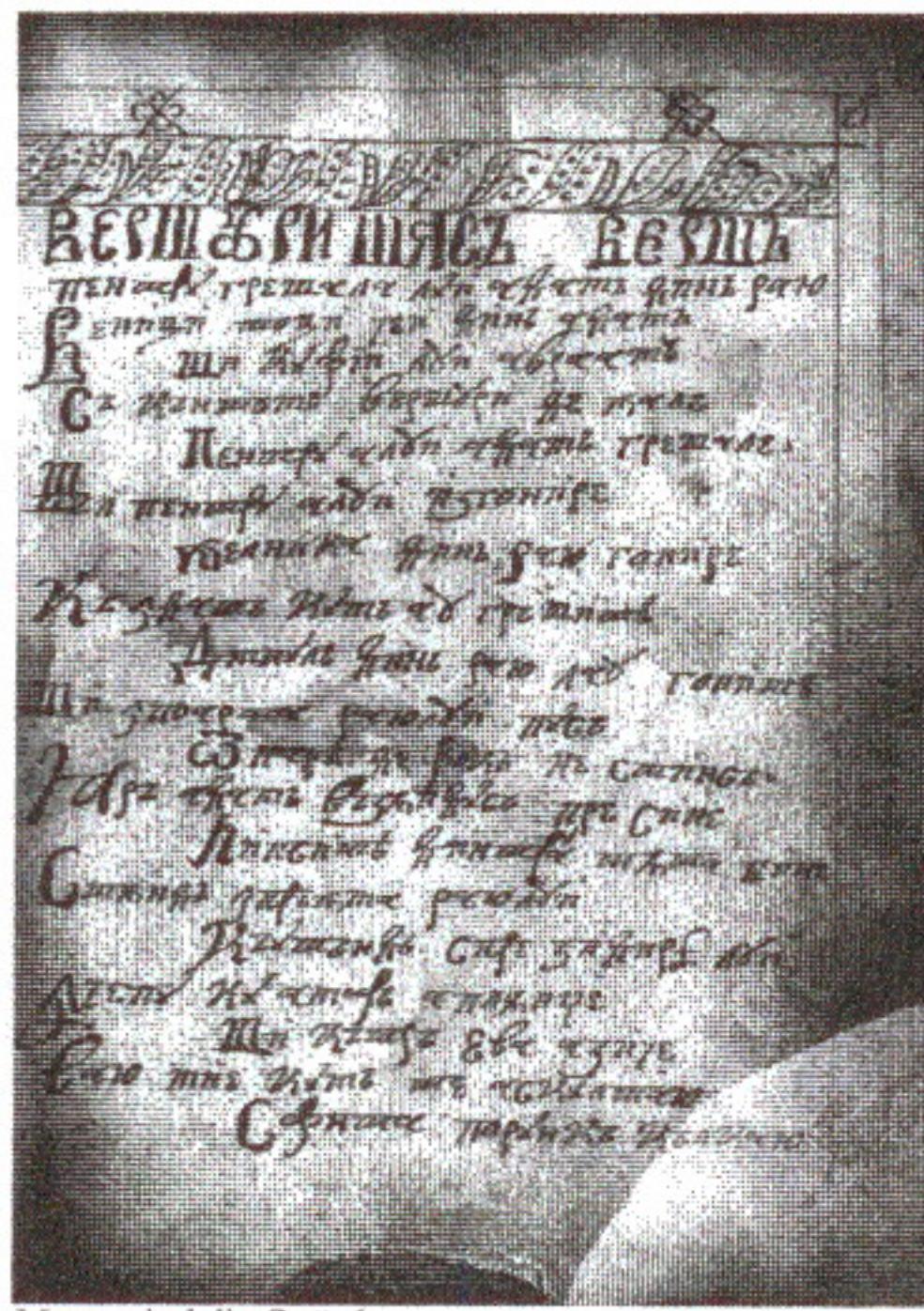
Scoală, gazză, suflă-n foc

Scoală, gazză, suflă-n foc
Florile dalbe de măr
Și ne-aruncă câte-un coc,
Nici mai mare, nici mai mic
Făr' cât roata plugului,
Împle traista pruncului;
Ş-un cănaț pe cât un lanț
Să-l punem după grumaz.
De ni-ț da, de nu ni-ț da
Altu nu v-om colinda
Că ni-i scurtă gubuță
Și mă tem c-om îngheță.
Rămâneți, gazde, cu pace
Și cu sănătate,
La mulți ani și buni!

Colecția VALENTIN BĂINȚAN

2220

Pe râtuțu cel cu rouă

Manuscrisul din Cetățele

La toți cei bisericești
Din slujbe Dumnezești
La ceata Arhierească
Și la cea preuțască

Aicea socotește de va fi preot acel răpusat zi așa.

Mă rog dară preoților.
Cu carii am petrecut
Într-o ceastă lume până am trăit
Știu că mult le(-)am greșit
Și preste voe le(-)am făcut
Acum mă rog de ertare
Într(-)această străină cărare
Măcar într(-)această dată
Celor ce aicea să află
Mă rog foarte cu dedins
Cu lacrimi cu plâns
Să roage pre Dumnezeu
Pentru sufletul meu
Apoi celor din afară
Mă rog cu inima amară
Sătenilor diecilor
Și tuturor boierilor
Cu carii am vietuit
Într-o această lume până am trăit
Știu că mult le(-)am greșit
De multe ori v(-)am scăbit.

De trăiește maica zi așa

O dară iubită maică
Dorul meu să nu te treacă
Nici să te iee o greață
Văzând schimbosita mea față

La cap hutiu-tiui,
La c.. hutiu-tiui,

De are muiere și prunci zi așa

O soțul meu cel pre dulce
De la tine cum mă voi duce
O cum mă voi depărta
Soață de dragostea ta
Facă(-)ti(-)să soață milă
De soțul tău cel din silă
Dară cum mă slobozăști
Sângur în drum cu năpăști
Au nu(-)ti aduci tu aminte
Cum trăem mai nainte
Câtă grije am avut
Și pre tine te(-)am ținut
În bine și în nevoi
Și t(-)am făcut tot pă voe
Fie(-)ti milă soață dară
Nu mă lăsa să es din țară
Singur fără de soție
Pre acea cale pustie
Știu că până am trăit
Cu tine am viețuit
De multe ori te(-)am scăbit
Și foarte rău te(-)am dosădit
De aceste de toate
Mă rog soață pentru toate
Cu bulciug de ertăciune
Să mă slobozești pre mine anume
Dintru înșălătoare lume
Iarăși mă întorc de ți grăesc
Și pre tine bizuesc.

De au rămas princi mulți săraci

Acuma princi miei cei săraci
Ca nu cumva tu să(-)i lași
Ce(-)i las de acum la tine
Ca să le porți grije mai bine
Rogu(-)mă dară fiilor
Și voao tuturor
De maică voastră să ascultați
Și porunca să nu o călcați
Ce o cinstiți ca pre o maică
Făcăndu(-)i pre voe ca să(-)i placă
Și până ți trăi pre lume
Îmi pomeniți și al meu nume.
Și nu mă uitareți nici pre mine
Carele v(-)am făcut voao bine
Ce rugați pre Dumnezeu
Pentru sufletul meu
Caruie vă și las
Căt poci acum cu glas
Ca să vă învețe mai bine
În tot locul cum să cuvine

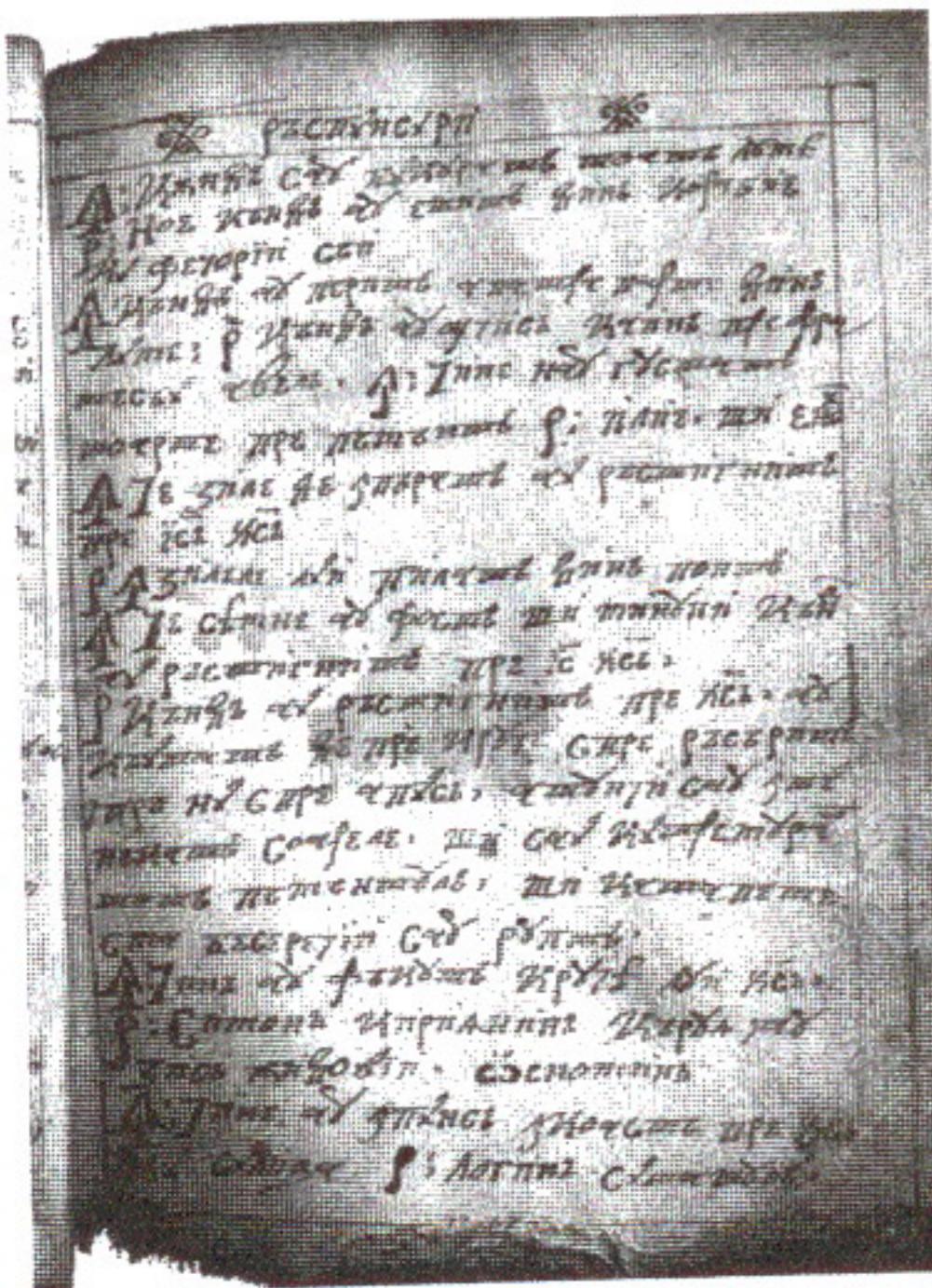
La mijloc mai nu-i.

De va fi având veri și nepoți

La voi sosăsc frați la toți
La veri și la nepoți
Iată limba s(-)au legat
Ochii s(-)au întunecat
Fața mi sau ponegrit
Tot trupul miau amortit
Măinile mi s(-)au legat
Și picioarele de umblat
Puțin acum a grăi
Nu pot cum s(-)ar cuvini

*Aice să știi că de trăiește și tatăl
feciorului răpusat
Iară de au murit și mamă
feciorului zi așe*

Fost(-)am avut și părinte
Dumnezeu l(-)au luat mai nainte
Știu că voie i(-)am călcat
Când bine m(-)au învățat
Eu porunca i(-)am călcat
Și în voe nu i(-)am umblat
Pentru aceie mă rog ... de ertăciune
Să mă sloboziți din lume
Sulfetul s(-)au luoat
Viiata mi(-)au scurtat
Capul spre moarte l(-)au dat
Că Dumnezeu mi(-)au poruncit
Și viiata mi(-)au lipsit
Iară că merg spre moarte
Că spre mine au căzut soarta
Inima îmi străbate

Manuscrisul din Cetățele

**Ciufu ciufulește,
Prostia-și dovedește.**

Niște sufletești veninate
O dară jivină sălbatecă
Cât îți fu linba de groasă
Trupul străbătu(-)l(-)ai
Și din viață scosu(-)m(-)ai
O grădina Raiului
Bucuria sufletului
Primește(-)mă și pre mine
Întru al tău fericit bine
Cum te(-)i îndurat de mine
De m(-)ai scos dintru tine
Dă(-)ne noao să(-)ti căutăm
Și pre tine să te lăudăm
Cu îngerii din preună
Să(-)ti cântăm cu voe bună
Pre sfânta troiță
Cea ne despărțită

VERSURI ȘASĂ VERS

Pentru greșala lui Adam din Raiu

Veniți toți cei din Adam
Și cu fiii lui Avraam
Să cântăm verșuri de jale
Pentru a lui Adam greșale,
Și pentru a lui izgonire
Jelnica din Raiu gonire
Că îndată cum au greșit
Domnul din Raiu l(-)au gonit
Și în poarta Raiului pusă
O pară de foc ne stînsă
Iară Adam văzându(-)să pre sine
Lipsit dintru atâta bine
Stând în preajma Raiului
Căutând spre zidirea lui
Începu cu amar a plângere
Și cătră Eva a zice
Vai mie cum te ascultai
Sfânta poruncă călcăi
O amar mie Evo ce(-)mi făcuși
De Sfântul Raiu mă lipsiși
Vai mie O raiu pre dulce
Acum unde mă voi duce
Că sănt de tot pedepsit
Fiind din tine gonit
Vai Evo cum te ascultai
Din pomul oprit mâncai
Și mă lipsii de viață
Și de a Raiului dulceață
Vai mie O rai pre Sfinte
Cum voi fi de acum înainte
Negustând dulceața ta
Nici văzând frumusețea ta
O Raiule Rai pre Sfânt

Pe râtuțu cel cu rouă
Linu-i lin și flori de măr
Este-o curte dalbă, nouă,
Cu ferestrele spre soare
Ş-acolo-i o șezătoare
De nouă fete fecioare.
Tăte nouă torc fuioare,
Numa una toarce lână,
Toarce lână și sustină.
- De ce plângi, de ce sustini?
- Mamă, pețitorii-m vin,
Pețitori, feciori de crai,
‘Mneata nu vrei să mă dai.
- Draga mamii, cum te-oi da:
Acolo sunt patru frați -
Trabă patru cai gătați,
Acolo-s patru surori -
Trabă patru brâie-n flori,
Acolo-s patru cumnate -
Trabă patru brâie late.

Colecția ȘTEFAN BÂRLE

**Colinde din
Prislop, Țara Chioarului**

2221

Colo jos, Doamne, mai jos

Colo jos, Doamne, mai jos,
Este-un rât mare, frumos,
Pe mnijlocu râțului
Este-on sir de pomnișori,
Pe su poala pomnilor
Sunt paturi de-a domnilor.
- Da' în pat cine-i culcat?
- Ia, Crăciunu-i mort de bat.
Nu știu, batu-i ori beteag -
Știu că moartea-i stă la cap
Și cucuțu la pticioare
Și tăt strigă să se scoale.
Zice cucu cătă moarte:
- Tu, moarte, du-te de-acă
Că tu pe unde te duci
Iei maicile de la prunci!
Da io pe unde mă duc
Scot plugari cu plugurile
Și femei cu gustările.
De la Stefan Dănuț, 64 ani, 1973.

2222

Noi umblăm de corindăm

Noi umblăm de corindăm,
Cârnaț lung să căpătăm,
Lângă cârnaț ș-o slănină
Ş-o videre de d'in plină.
Nu-i bai, hie și-ndulcit,
P-a noastă samă gătit.

De nu-i horincă bugătă
Nu-ț gătăm corinda tătă!
De la Ștefan Dănuț, 64 ani, 1973.

2223

Tri cocoși negri-ș cântară

Tri cocoși negri-ș cântară,
Zuărel de zuă
Iesă Maica Sfântă-afară
C-on Fiut mnicuț în brață.
Dar Fiut, neîncetat,
Sustina nenumărăt.
- Taci, Fiule, nu mai plângă
Că Ție Maica Ț-a da
Două mere, două pere,
Două țâțe dalbe-a Mele.
Da' Fiut, neîncetat,
Sustina nenumărăt.
- Taci, Fiule, nu mai plângă
Că Ție Maica Ț-a da
Toiagu Botezului,
Scaunu județului,
Cutoiagu-i boteza,
Cuscaunu-i judeca
De la Ștefan Dănuț, 64 ani, 1973.

2224

Cei boieri bogăți

Cei boieri bogăți
Domnului nostru
Dumnezău le-o dat
Pe cum s-o rugat;
Masă rotită,
Galbână, de ptiatră;
La mijloc de masă
Pomu-ș răsarea,
Merile-ș cocea,
Îngerii le-apuca
Și le trimitea
Pe-o poartă de rai
La fete de crai.
De la Vasile Lazar, 51 ani, 1973.

2225

Sunt doi puișori de cuc

În pădure, subton nuc,
Florile dalbe
Sunt doi puișori de cuc.
Da' cucu i-o blăstămat,
Dusu-s-o și i-o lăsat
Ș-o vinit o turtură
Și s-o prins că i-a ținé.
Ș-o vinit cucu-nt-o vreme -
Ș-o aflat puii cu pene,
Ș-o vinit cucu-nt-on rând -
Ș-o aflat puii zburând.
- Hadet, puij, la tata!

Pentru mine ai fost zidit
Iară acum sănt de tot gonit
De dulceața ta lipsit
O ce(-)mi fu mie de greșii
De tot binele mă lipsii
O Raiu Sfânt al mieu lăsat
Cum te îndurași de m(ă) lăsași
Întru tâta înșălațiune
Și urâta golăciune
O amar Evo și ție
Că tu mi făcuși aceasta mie
Cum pre Domnul mieu scărbii
De călcai porunca lui
Și căzui în grea urgie
La pedeapsă și rușine
Că sănt alungat la pământ
Sânt pustiu și pedepsit
Vai mie cum mă bucuram
Întru slava ce eram

Iară acum sănt legădat
Din Rai gol și aruncat
Că eu pentru o mâncare
Sânt pedepsit aşa tare
Plângă și tu Rai de mine
Că m(-)am lipsit dintru tine
Căci nu te voi mai vedea
Nici aicea voi mai şedea
Iară tu Dumnezeu Sfânt
Mai adu(-)ti de mine aminte
Și nu mă de tot uita
Fiind eu făptura ta
Că(-)ti fie milă de mine
Că ț(-)am gresit Doamne ție
Să nu fiu până în sfârșit
Aşa lipsit și scârbit
Iară Dumnezeu cel prea Sfânt
Văzând pre Adam plângând
I(-)au trimis al său cuvânt
Pre un înger al său sfânt
Carele viind aflând
Pre Adam tare plângând
Au strigat cu glas zicând
Adame ce ești scârbit
Iară Adam au zis lui
Foarte am greșit Domnului
Că am călcăt porunca lui
Și am căzut din mila lui
Și m(-)au alungat din Raiu Sfânt
La acest strein pământ
De tot binele lipsit
Gol și de tot pedepsit
Ce voi face ne știind
Și mâncare ne având
Zis(-)au drept aceie lui

La cap hup,
La c.. huzdup

Colectia DUMITRU JUGA

Cu cuvântul Domnului
Adevărat ai greșit
Porunca mea n(-)au păzit
De acum cu sudoarea ta
Hrana ta vei câștiga
Lucrând pământul cu trudă
Și cu osteneală multă
Și toți veți muri cu moarte
Pre cum mor fierile toate
Că v(-)am zidit din pământ
Și iarăși veți fi pământ

A DOUA PARTE DINTRU ACEST
VERŞ
PENTRU GREȘALA EVEI

Evo tu întâie ai greșit
Și pre Adam l(-)ai prilăstit
Dară când vei naște prunci
Atunci să aibi grele munci
Și în toată luna să(-)ti cură
Trupul tău și să se scură
Și să fii bărbatului
Pururea supusă lui
Însă Adame numai plângă
Ce să faci pre cum voi zice
Că măcar de ai și greșit
Nu te(-)am de tot pedepsit
De acum dară te păzăște
De păcate te ferește
Și te voi blagoslovi
Și întru mila mea vei fi
Eu sunt Dumnezeul vostru
Domnul și stăpânul vostru
Și tu Evo blagoslovită să fii
Să nască din tine fii
Să creșteți să vă înmulțiți
Pământul să stăpâniți
Numai ce vă păziți foarte
De răutăți și de păcate
Și când veți fi greșiți
Să nu vă deznădăduți
Ce îndată vă pocăiți
Și veți fi mie primiți
Și mila mea să nu o uitați
Ce pururea o cuvântați
Că eu însumi voi veni
Din morți de voi învie
Și voi da voao mosie
Ceriul în veci să vă fie
Și arată cu cuvântul
Cum să lucrează pământul
Iară Evei îi deie în minte
Cum să(-)și facă înbrăcămintă
Și au rămas Adam săpând

Și la mnijloc
Hiți-mpiți.

(Frumică)

Si Eva cănepeă torcând
Iara satana văzând
Pre Adam pământul lucrând
I(-)au grăit groznic cuvânt
Vrășmaș din ceput fiind
Cine t(-)au poruncit ţie
Să(-)mi faci tu pacoste mie
De strici tu pământul meu
Fiind aici stăpân eu
Adam au răspuns lui grăind:
Dumnezeu mi(-)au poruncit
Satana iară răspuns
Şi lui Adam aşa zisă
Eu sănt aici Dumnezeu
Şi pământul este al meu
Tu te du de aici în Rai

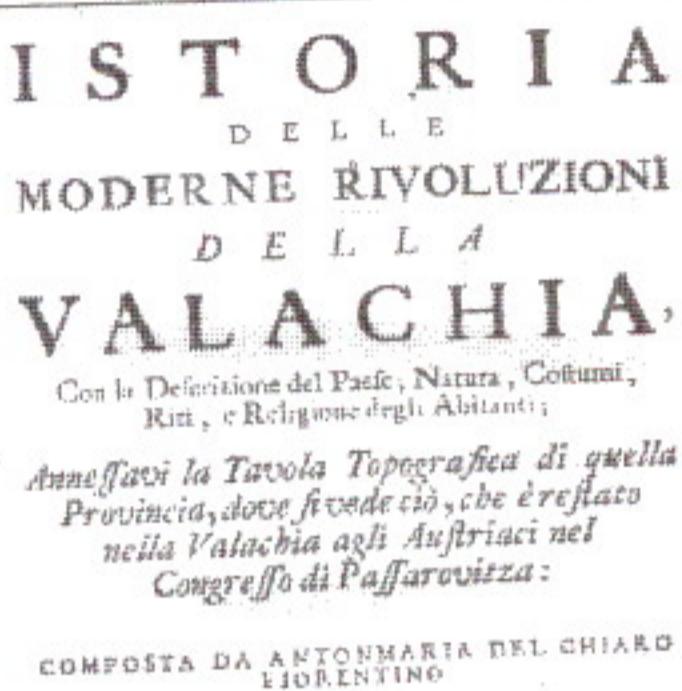
Că acolo moşie ai,
Iară aice nu vei săpa
Că eu nu te voi lăsa
Acesta Adam auzind
Vrăjmașul pre el (a)lungând
Nu ştia ce va mai zice
Şi încătou să va mai duce
Ce începu iarăși a plângere
Şi cu glas de jale a zice
O vai mie greşitul
Şi de tot pedepsitul,
Din Rai am fost izgonit,
Şi de aice sănt gonit
O amar şi voi de mine
Pentru scârba ce(-)i pe mine

- Du-te, tată, la bdiata
Că nu ne-ai crescut mneata
Că ne-o crescut mnerluca.
De la Vasile Lazăr, 51 ani, 1973.

2226

Mulțumnită

Păsărică-n vârf de scai,
Scoate, găzdă, cel fărtai!
De-i avé, de nu-i avé,
Să plăteşti corinda mé
C-o uăiagă de horincă
Nici p(r)e mare, nici p(r)e mnică,
Numa cum să ne-mbătam
Că noi bine corindăm.
De la Maria Bărle, 54 ani, 1973.

IN VENEZIA, MDCCXVIII.
Per Antonio Bertoli.
A Epoca, con le Antiche, a Privilegi dell' Eccellenza, Simona
e altri della Sacra di M. S. Papa Clemente XI.

Florența și Padova. Ajunge apoi secretarul umanistului venețian BERNARDO TREVISANO. Savaștul avea o mare și vestită bibliotecă. Pe la anul 1709 era în orașul lagunelor agentul lui Brâncoveanu, NICOLAE CARAGIANI. Se pare că acesta îl ajută pe Tânărul florentin în a se decide să se pună în slujba voievodului muntean. El slujește și domnitorilor imediat următori, Ștefan Cantacuzino și Nicolae Mavrocordat. Evenimentele ulterioare anului 1716 nu au nici o relevanță în acest context. Fapt este că secretarul domnesc e martor ocular al multor evenimente istorice. Florentinul își tipărește în 1718, la Veneția, volumul consacrat Țării Românești: ISTORIA DELLE MODERNE RIVOLUZIONI DELLA VALACHIA. Volumul a fost reeditat de Nicolae Iorga în 1914. Traduceri în limba română există două: prima din anul 1863, făcută de un anonim și, a doua, din 1929, de S. CRISTIAN.

Fragmente traduse apar și în volumul opt din seria CĂLĂTORI STRĂINI DESPRE ȚĂRILE ROMÂNE, de unde se și reproduc fragmentele de mai jos. Varianta originală este reprodusă din exemplarul primei ediții, aflat la Biblioteca Județeană "Petre Dulfu" Baia Mare.

În atâtia ani italianul a avut ocazia să cunoască multe din obiceiurile localnicilor. Relatăriile sale sunt azi "dovezi", confirmări obiective ale unui străin de meleagurile românești. Unii din cei care se hrănesc cu o seamă de clișee și locuri comune despre români ar fi surprinși să citească despre curățenia desăvârșită din casele țărănești sau despre ospitalitatea românilor... În acest număr dăm o selecție din textelete inimosului florentin.

Ce e val
Ca valu trece.

CORNELIU ONET**Anton Maria del Chiaro****Despre obiceiurile românilor**

Florentinul care semna în 1717 "ANTON MARIA DEL CHIARO, fiul răposatului Signor Simon din Florența, dascăl de limba italiană și latină pe lângă domnul Țării Românești", a venit pe lume în anul 1669 într-o familie israelită din Florența. Evident că avem în față un convertit la catolicism. Studiile le face la

Colecția AUGUSTIN BOTIŞ**Colinde din Țara Lăpușului**

2227

Trei păcurărei pe munte

Trei păcurărei pe munte -
Numa unu-i străinat
Şi p-acela l-o mânat
S-abată oile-n sat.
Când oile le-abătea
Lui mare lege-i făcea:
Ori să-l împuște,
Ori să-l taie.
- Nu mă-mpușcați,
Nu mă tăiați,
Numai capul mi-l luăți,
Faceți groapă, mă-ngropăți,
Pe mine pământ nu puneți
Numa scumpa gubă a mea,
Fluierîșca la curea
Şi când vântul a suflă
Fluierîșca mi-a cântă,
Oile s-or aduna
Şi pe mine m-or cântă.
Şi voi, oi mândre cornute,
Mândru mi-ț cântă pe munte
Şi voi, oi mândre bălăi,
Mândru mi-ț cântă pe văi
Şi voi oi, oile mele,
Voi mi-ț cântă pe vâlcele.

2228

Tri lei păcurărei

În sus, în cel vârvuț de munte
Sunt tri lei păcurărei

Cu tri turme după ei,
Cu topoară-ncornorate,
Cu fluiere-nverigate.
Cei mai mari îs veri primari,
Cel mai mnic îi văr p(r)e mnic,
Facu-i leja de perit.
- Pe mine mi-ț doborî,
Da' un(d)e mi-ț astupa?
În strunguța oilor,
În tărcuța mneilor;
Am un fluieraș de-arjînt -
Să mni-l puneti pe mormânt
Cu vrănuța cătă vânt:
Când vântuțu o suflă
Fluierașu-a fluiera,
Oile s-or aduna
Și pe mine m-or cântă;
Oile cele cornute
Mândru m-or cântă pe munte,
Oile cele bălăi
Mândru m-or cântă pe văi,
Oile cele săine
Mândru m-or cântă pe mine
Că le-am cătat tare bine.
Și să-mi puneti pe mormânt
Câte flori îs pe pământ
Și să-mi puneti măieran
Ca să știți c-am fost cioban
Și să-mi puneti semenic
Ca să știți c-am fo' voinic.

2229

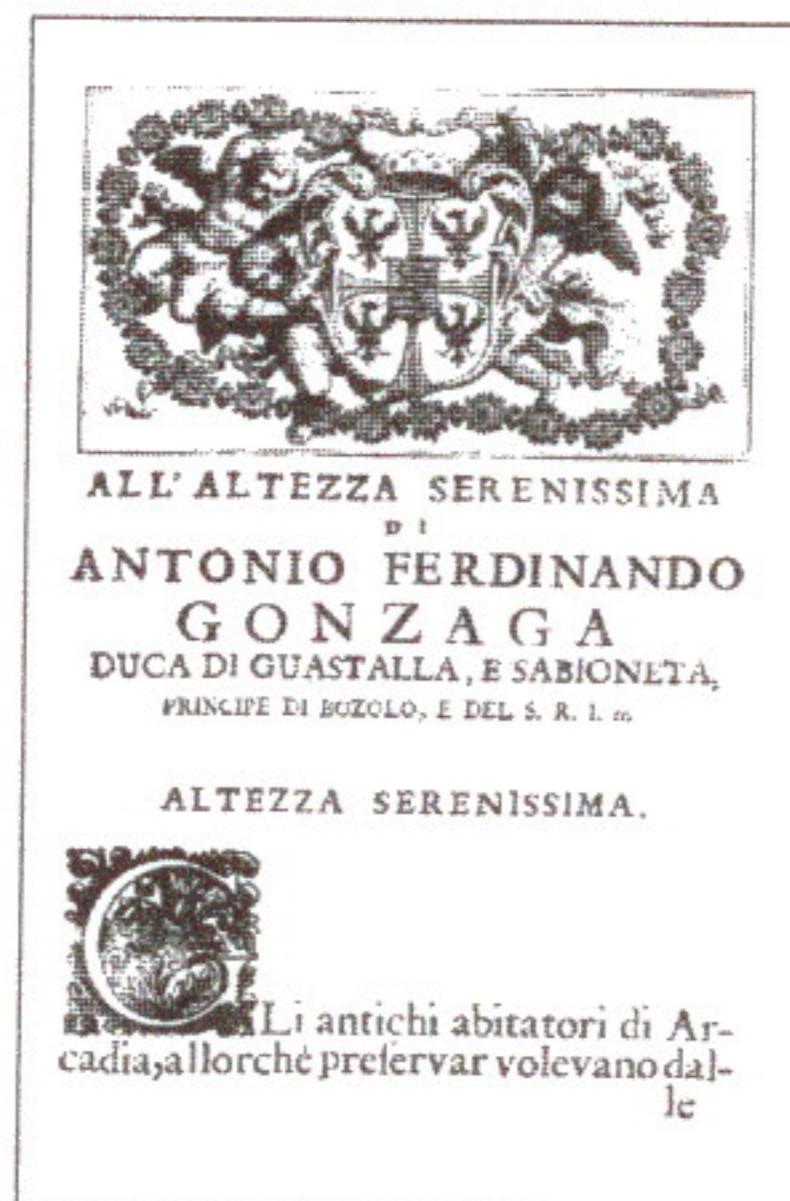
Tri păstori se întâlniră

Tri păstori se întâlniră
Și aşa se sfătuiră:
- Hadeți, frați, să colindăm,
Cu jale să ne rugăm,
Jale multă și amără
Ce-o intrat la noi în țară:
C-am rămas prunci mititei -
S-o dus tata de la ei,
C-am rămas pe lângă vatră -
Nu știu cine ne-o fost tată.
Dă, Doamne, o pace-n țară
Și al Crăciun vesel iară,
Să se-ntoarcă-nvingători
La dragi căsuțele lor,
La a lor căsuțe dragi,
La a lor părinți și frați.

2230

O, ce Crăciun plin de sânge

Asta-i sara de Ajun,
De ajunul lui Crăciun.
Noi umblăm să împlinim

ANTONMARIA DEL CHIARO**Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia****[SUPERSTIȚII]**

Atunci când pătrunde în Țara Românească vreo boală molipsitoare, se adună un număr anumit de femei și acestea în timp de douăzecișipatră de ore torc, țes și cos o cămașă de cânepă și apoi o ard în mijlocul unei curți și cred că în felul acesta odată cu cămașa

a fost nimicită și ciumă.

Copiii sunt îmbăiați în fiecare zi, până la vârstă de șapte sau opt ani. Doicile au totdeauna grija să facă un semn negru pe fruntea copilului, după ce l-au îmbrăcat și împodobit mai întâi. Rostul acestui lucru este după cum spun, că oprindu-se de la început ochiul asupra acelui semn negru, nu mai e aşa de mare primejdia ca să fie deochiat copilul. Folosirea leagănelor, aşa cum sunt pe la noi, le este cu totul necunoscută doicilor din Țara Românească, dar folosesc un gherghel pătrat, de fundul căruia este prinsă din toate părțile o pânză tare, având deasupra o stofă frumoasă roșie pe care pun salteluța, pernele, învelitorile etc. Acest gherghel este prins de fiecare colț cu câte o sfioră (îmbrăcată în postav roșu) și capetele acestor patru sfiori sunt strânse în formă de piramidă, și prinț-un nod tare prinse de o grindă din odaia lăsată doiciei, care din patul ei, legând în acest fel leagănul, de câte ori se trezește copilul, îl adoarme ușor din nou. Români se mândresc cu o mare curătenie, mai ales în casele lor și, într-adevăr, este o adevărată plăcere să intre în acele odăi în care sunt împrăștiate peste tot, tot felul de ierburi mirosoitoare, ca pelin, rută, salvie, izmă grecească, cimbrișor și altele de felul acesta, care răspândesc un miros pe căt de placut, pe atât de sănătos. Ei resping cu atâta dispreț obiceiul acelor națiuni care țin în odăile lor vase de noapte, încât chiar și în toiul iernii ies din căldura odăii și se duc la umblătoarea ce se află într-un colț depărtat al casei, cu primejdia vădită de a se îmbolnăvi, ceea ce se întâmplă adeseori. Nu e mai mică aversiunea cu care se ridică împotriva obiceiului de a se deschide cadavrele sau a face pe ele anatomie; deci chirurgii, care au venit de curând în aceste părți, trebuie să fie cu multă băgare de seamă cu privire la acest punct, asupra căruia români sunt foarte grijulii, ba chiar deosebit de atenții, încât un asemenea chirurg ar fi numit de ei, în limba lor: spurcat și toată lumea s-ar feri să-l folosească, ba chiar și în împrejurări ce nu îngăduie zăbavă, ca luarea de sânge sau vreo altă treabă de chirurg. Români (și mai ales femeile) se mândresc cu cunoașterea buruienilor și a virtuților lor, astfel încât la o boală știu cum să le folosească, și chiar în ciuda medicului, asupra căruia aruncă apoi toată vina, dacă bolnavul moare. Însă oamenii cu judecată, țin seama de medic. Dintre aceștia, medicul prim este foarte bine plătit de țară, adică de visterie, cu frumoasa leafă de două mii de reali pe an, în afară de îmbelșugatele tainuri zilnice, de pâine pentru slugile sale, de carne, de lumânări, atât de seu căt și de ceară etc. În afară de bogatele și desele daruri care îi sunt trimise din toate părțile; și mai ales, dacă vreun boier

Am o nuia -
Înconjor lumea cu ea.